

August kustutas janu



Ilmaaati- ja tuulimõõrdeaugustis Vene-aegsete harjunud väetajana: kuu lõpul tuli normi täitmiseks kõvasti tormata.

Ainult tänu viimases dekaadis tehtud pingutustele said lõikuskuu vihmaplaani täis Virtsu (96 mm) ning Pärnu, Võru ja Tartu (kõigis 85 mm).

Ränd-sinimustvalge lipu peaks seekord andma esimesele nimetatud paikadest, sest vaatamata juulis saavutatud äärmiselt kehvale tulemusele (3 mm!) sai kuulsa praamisadama ümbrus augusti lõpuks kõvasti kastetud.

Kuivapoolus Kunda

Päris kuivale jäi tänavusel suvel põhjarannik. Näiteks juulis sai Kunda vihma vaid 3 mm, palju parem polnud lugu ka augustis, kus sademeid tuli napp 13 mm. Seega viimane koht aastaaja arvestuses: 50 mm kolme kuuga ehk neljandik tavalisest vihmavee kogusest!

Eesti keskmiseks sademetehulgaks arvatati EMHIs 52 mm, mis teeb 66% normist. Polekski nagu niru saak, kui mitte arvestada, et kuu II dekaadil paljudes paikades ei sadanud tilkagi.

Mõnel pool kallas aga juba nii palju, et hakkas viljalõikust segama. Metsamehed olid see-eest rahul: kuu lõpuks oli erakordselt tuleohtlik olukord veel vaid Lääne-Virumaa laantes, mujal võis juba vabalt seenele sõita.

Sooja üle ei võinud nuriseda, riigi keskmiseks õhutemperatuuriks reh-

kendati 17,4° (norm 15,4°). Siiski on lähiaegadel soojemaidki augustikuusid olnud: 1996, 1997, 2002 ning 2004.

Kõige soojem oli saartel (Sõrves 18,8°), kõige jahedam Jõgeval (16,9°). Kõrgeim kraadiklaasi näit 28,4° saadi 6. kuupäeval Kuusikul, 1. augustil mõodeti aga Jõgeval kuu miinimumiks 2,9°.

Järvedes-jõgedes ning läänepoolsetes lahtedes püsisid supluskölblikud veetemperatuurid pea kuu lõpuni. Soome lahe ääres ehmatas suvitajaid juba augusti algul aga nn apveling ehk süvaveekerge: idatuul puhus piki randa ning kohtunud rannikuhoovusega, suunas pindmise sooja vee avamerele. Selle asemel kerkis üles külm (4 kuni 7°) süvavesi.

Poolest augustist algasid piksevihmad. Pea iga päev ja mitmel pool oli kuulda müristamist. Paides tegid tormi-iihid palju pahandust, trombiiks-tornaadoks ei saanud seda nähtust siiski pidada – liialt lai oli tormi tööfront.

Augustis vehklesid nii virmalised kui poliitikud, esimesed ühel ööl, teised iga päev. Öösiti langesid taevas tähed, päeval poliitikuil maine.

Kus suitsu, seal tuld, ütleb vanasõna. Suitsulõhna oli tunda pea kogu Eestis, selle allikaks polnud seekord mitte kohalikud suitsetajad, vaid Venemaa metsapõlengud. Oma hingamisteede tervise pärast olid mures isegi Otepääl suverullivad sportlased. Panuse õhurikkumisse andis ka meie maa: sel suvel loeti kokku ligi 1500 metsa- ja maastikupõlengut.

Ilmast mujal ja muiste

Kõige suurema kahjuröömuga loetakse teatavasti uudiseid, et mujal on elu hulga sandim kui meil.

Nagu ikka, möllasid ka augustis laias maailmas orkaanid ning tegid pahandusi muud loodusõnnetused. Suur tükk Hiinast ägas 50 aasta rängima põua käes: põlluvili kõrbes ja 18 miljonil inimesel nappis joogivett. Poole sajandi tugevaim taifuun (4. kategooria oma) nimega Saomai ehk Hommikutäht sundis 1,5 miljonit elanikku kodudest lahkuma.

Budapestis hukkus äikesetormis kolm ja sai vigastada 250 inimest. Linnavõimud eirasid pidustuse korraldamisel sünoptikute hoiatusi.

Saksamaal kannatas Bonni lähedal pikke läbi 25 jalgpallifänni, kaks neist olevat ikka veel haiglas.

1906. aasta lõikuskuu oli Tartus jahe (14°) ja väga vihmane (146 mm).

Postimehele kirjutati:

Kaukaasiast. Siin on kange vihmaja läbi vilid ära hävitatud. Kange vool viis ühe maja ühes 4 meesterahva ja 4 naisterahvaga ära, kes magades ära uppusivad.

Märjamaalt. Põllumees võib siin oma viljapõldudega peaaegu rahul olla. Suvevili on keskmine. Poleks mitte viimane kuiv tema kasvu takistanud, siis oleks ta võinud koguni hää olla, iseäranis niiske põhjaga maal.

AIN KALLIS